

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΝΑΔΥΣΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΤΗΤΑΣ (Η ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΙΚΗ ΑΥΡΑ)

Του Δημήτρη Κ. Μπάκα

Μακάρι να' ξερα! Μακάρι να' ξεραν όλοι οι απλοί άνθρωποι, όπως εγώ. Αλλά και οι βαθιά σπουδαγμένοι, οι σοφοί, οι φιλόσοφοι, οι μαθηματικοί, οι φυσικοί, μπορούν άραγε να βρουν την εξήγηση; Δεν το γνωρίζω! Υπάρχει μαθηματικό μοντέλο; Μαθηματική σχέση; Μπορούμε με φιλοσοφική προσέγγιση να το αντιληφθούμε; Εμένα μου φαίνεται αλλόκοτο. Τελείως παράλογο. Και όμως είναι αληθινό. Προσωπικά το νιώθω, το αισθάνομαι, το αφουγκράζομαι και το βιώνω: Όλο αντιφάσεις και συνεχείς αντιθέσεις. Μα όλα θεσπέσια μαζί. Μια εξαίσιος αρμονία. Είναι μεγαλείο. Αληθινή ευτυχία! Ανθρώπινη εναρμόνιση και ισορροπία.

Κάποιες καλύβες πλάι-πλάι, αλλά και μοναχές τους καμιά φορά, χωρίς πολεοδομικό σχεδιασμό φυσικά. Χωρίς τοπογραφικό οικοπέδου, κάποιο λιθαράκι προσδιορίζει τα αδιαμφισβήτητα όρια. Χωρίς σχέδιο αρχιτέκτονα μηχανικού. Λίγα βούρλα, το σάλωμα, κάποια καλάμια απ' το βάλτο. Λίγα ξύλα απ' το λόγγο, σκουριασμένο σύρμα ή λυγαριές για δέσιμο και να: Είναι έτοιμο το αρχοντικό!. Το χτίζει και το στεριώνει η αγάπη, που το φτιάχνουν όλοι μαζί. Το βλογάει η Παναγιά, το εικόνισμα του Αγίου, που θα πάρουν την πρώτη θέση, κι ας μη ξέρουν το γιατί. Έτσι τους έμαθαν οι παλαιοί!

Επίπλωση! Ποιος νοιάζεται; Μια πεζούλα. Πολυθρόνα, απλούστατα μια κοτρώνα και για μαξιλάρι απλά ένα λιθάρι. Λίγες μπαστές για σκέπασμα, μια κάπα και όλη –όλη η θαλπωρή και η ζεστασιά. «Κεντρική θέρμανση» της καλύβας, η πυροστιά, με μπόλικο καπνό, που δεν σε αφήνει να σηκωθείς ολόρθος. Και έξω ο καθαρός αγέρας σου ανοίγει την όρεξη. Μάταια προσπαθεί η Βαβά με μια τηγανιά αβγά, αν υπάρχουν, να σου την τιθασεύσει.

Κορνιαχτός, σκόνη και λάβα φέρνει ο μέγας. Λάσπη πολλή μέχρι το γόνατο τον χειμώνα. Με παπούτσια λαστιχένια, ντρίλινα παντελόνια και χιλιομπαλωμένα οι πιτσιρικάδες, γεμάτοι απλυσιά, παίζουν με τα αυτοσχέδια παιχνίδια τους. Νερό λιγοστό. Όταν βρέχει ο Θεός και γεμίζουν τα ρυάκια, έχει καλώς, ειδάλλως, από κάποιο μακρινό πηγάδι ή άμπλα, εκεί που τα νερόφιδα πίνουν. Ωραίο εμβόλιο! Οι αρρώστιες σπάνιες, που συνήθως τις περνάνε στο πόδι.

Γράμματα μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον. Ίσαμε να βάζουν την υπογραφή τους και να συλλαβίζουν κάποιο γράμμα, που θα' περναν απ' το στρατευμένο γιο τους. Και αυτό το προνόμιο, φυσικά, των ανδρών. Των «παιδιών», όπως λέγανε και όχι των κοριτσιών (με το ...συμπάθιο!).

Και για φαγητό τους τι να πούμε; Τα γαλακτοκομικά τα είχαν για πούλημα και τα χρησιμοποιούσαν με φειδώ. Το παπαρωμένο ψωμί και, αν είχαν και μερικές ελιές και καμιά ντομάτα, με λίγο κρεμμύδι, τότε γινόταν πανδαισία..

Βοσκοπούλες χωρίς φκιασίδα τεχνητά. Χωρίς μακιγιάζ και βαψίματα μαλιών, μόνο με ό,τι η φύση έχει δώσει και ό,τι απόμεινε από την ταλαιπωρία της ημέρας. Βοσκοπούλες, κοντά στα πρόβατα, κρύβουν βαθιά στην καρδιά τους τον πόθο, που νιώθουν για τον καλό τους. Και πού να τον πουν; Τολμούν; Ο πατέρας θ' αποφασίσει με ποιον θα παντρευτούν. Εκείνες ποια γνώμη μπορούν να έχουν; Πολύ σπάνια κάποια τολμηρή θ' ακολουθήσει την καρδιά της! Και ο νιος, που να ιδεί την καλή του; Άντε από μακριά στο σύρραχο. Άντε να περιμένει τ' Αϊ-Γιωργιού το πανηγύρι. Ή στα κλεφτά στη βρύση. Και όμως ο καημός φουντώνει!

Γκρίνια και τσακωμοί; Άλλο καλό! Με το παραμικρό οι καυγάδες. Οι γκλίτσες χτυπούν σαν αστροπελέκια. Μα σαν έρθει η ώρα της χαράς ή της λύπης, τότε όλοι μαζί τη ζουν! Ο ένας αναπνέει την πνοή του άλλου! Τι να πρωτοπείς...!

Και ύστερα, μετά τις λάσπες του χειμώνα, οι φυσικοί χλοοτάπητες των ψηλών βουνών. Τα κρύα και ολογάργαρα νερά της πηγής. Τα αηδόνια να συναγωνίζονται τις φλογέρες. Χαρά Θεού! Μεγαλείο! Μια σπηλιά που χωράει και τα πρόβατα και τα κατσίκια όλα. Και τα μεγάλα ζώα, αλλά και τους ανθρώπους μαζί! Και αν τους ρωτήσεις είναι ευτυχισμένοι; Περνούν καλά; Θα σου απαντήσουν με βεβαιότητα: «από καλά; Καλά! Δόξα τω Θεώ, χωράμε όλοι!». Πραγματικά τι ευτυχία! Γι' αυτό είπα στην αρχή: πως μπορεί να εκλογικευτεί το παράλογο! Πως να ερμηνευτεί το παράδοξο; Τόσες αντιθέσεις τρομερές! Φτώχεια- Πασχαλιά, λάσπη και καθαρός αγέρας, στερήσεις και λίγες απολαβές. Κρυφός έρωτας αλλά και πίστη στον σύντροφο, που επέλεξε ο πατέρας! Μα τελικά όλα μαζί να συνθέτουν μια θεσπέσια αρμονία και να αποπνέουν μια μαγική ευτυχία!

Έχουν λύσει τα μεγάλα προβλήματα της ζωής. Αν υπάρξει κάποιος παπάς και λειτουργήσει σε κάποιο ξωκκλήσι, θα πάνε το τάμα τους. Θα νάψουν και ένα κερι στον Άγιο και τέλειωσαν. Κάποιοι, οι πιο «σοφοί», διαβάζουν και την Αγία Επιστολή, δυο φορές κάθε μέρα, και επέρχεται ο εξαγνισμός. Εξομολόγηση; Αυτό γίνεται αναμεταξύ τους. Φιλάνε το χέρι του «μπάρμπα». Μπαρμπάδες είναι όλοι όσοι έχουν περάσει τα τριάντα χρόνια τους! Αυτός σχωρνάει!!! Και αν δυσκολευτούν κάπου, παίρνουν και τη συμβολή του γέροντα, που έχει περάσει τα σαράντα χρόνια! Και όλα καλά. Εκείνος τα ξέρει όλα, διαβάζει τον καζαμία και εάν δεν ξέρει γράμματα, «διαβάζει» και εξηγεί την πλάτη απ' το σφάγιο τα Χριστούγεννα! Ξέρει να ερμηνεύει και τα ημερομηνία τον Αύγουστο μήνα, οπότε όλα είναι προβλέψιμα!! Ακόμα και το ποιος αγέρας θα φυσάει όλο το χρόνο, αφού ο Σταυρός που έριξε ο Πάπα-Νεοκλής τα Θεοφάνεια, έδειξε «μέγα»!

Ποιος είναι λοιπόν, ο καταλύτης, που όλα αυτά τα αντίθετα στοιχεία τα μετατρέπει σε αρμονική συμφωνία; Προσωπικά πιστεύω ότι είναι το μαγικό DNA της Σαρακατσάνικης Φάρας. Είναι το γονίδιο του Σιναφιού μας, που φέρνει το μαγικό αποτέλεσμα. Αυτό μάς φέρνει κοντά στο αντάμωμα. Αυτό μας κάνει να αδιαφορούμε τον περισσότερο καιρό. Αυτό που προκαλεί τη χημική αντίδραση και παίρνουμε την καταπληκτική μελωδία, το ανέκφραστο άρωμα, την ευσταθή ανθρώπινη ισορροπία, τη ψυχική ανάταση, την ανείπωτη ευτυχία είναι: **Η Σαρακατσάνικη αύρα!!!**

Είναι αυτό που μας λείπει τόσο πολύ σ' εμάς, που βρεθήκαμε στον «πολιτισμό» της πόλης. Σ' εμάς, που υποτίθεται ζούμε στην πολυτέλεια και την άνεση. Με νερό πολύ, φως, αυτοκίνητο, θέατρο... Αλλά από ψυχική ισορροπία πώς πάμε; Ας είμαστε ειλικρινείς. Πόσο δε θ' άξιζε να είμασταν σε μια πλαγιά, με ξερό χορτάρι και πέτρες πολλές. Δίπλα σε μια φωτιά με ασφάλαχτα, συντροφιά με έναν «σοφό» γέροντα. Να ακούμε τα κουδουνίσματα να συγχέονται με το κελάρυσμα των νερών και το κελάηδημα των πουλιών. Και εάν ακούμε και τους ήχους καμιάς φλογέρας ερωτευμένου τσοπανόπουλου, ε!!! Τότε τύφλα να έχει και το Μέγαρο Μουσικής!!! **Εμείς θα βρισκόμασταν μέσα στο θεϊκό σκηνικό της Φύσης. Εμείς θα ήμασταν πλήρως εναρμονισμένοι με τον παγκόσμιο ρυθμό ανάπτυξης και θα ήμασταν, χωρίς άλλο, ευτυχισμένοι!!**

Γι' αυτό κατακρίνω τον εαυτό μου. Γιατί να μην είμαι ποιητής να τα πω όλα αυτά με μια στροφή! Γιατί να μην είμαι λογοτέχνης να τα γράψω σε λίγες αράδες! Γιατί να μην είμαι ένας δεινός ζωγράφος να τα βάλω όλα, μα όλα σε ένα πίνακα! Να τα βλέπω εγώ και να χαίρομαι. Να τα βλέπει κι όποιος άλλος τα' χει ανάγκη και θέλει. Με μια μόνο ματιά όλα μαζί! Να τα βάζω όλα μαζί μέσα μου, μονομιάς, και να βρίσκω τη ψυχική μου ισορροπία και γαλήνη. Να βρίσκω την ευτυχία! Να νιώθω τον όμορφο Κόσμο και να είμαι αυτό που έπρεπε να είμαι. Το ωραιότερο δημιούργημα αυτής της Πλάσης!!! **Να είμαι Άνθρωπος...**

Δημήτρης Κ. Μπάκας
4 Αυγ. 2018